

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.012/2017/4.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Udvary Katalin előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

A felperesek képviselője:

. Molnár Ágnes Flóra ügyvéd

Az I. rendű alperes:

I.rendű

Az I. rendű alperes képviselője:

. Felek Tímea ügyvéd

A II. rendű alperes:

II.rendű

A III. rendű alperes:

III. rendű

A IV. rendű alperes:

IV.rendű

A IV. rendű alperes képviselője:

ácsos

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

IV. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.678/2016/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 12.K/P.20.875/2014/52.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Az 1.200.000 (egymillió-kétszázezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. rendű felperes és a peres eljárás során elhunyt dr. E.G.

élettársi kapcsolatából 1998. szeptember 15. napján született az A. utónevű gyermek a H. Szülészeti Osztályán. A II. rendű felperes dr. E.G. édesanyja.

Az I. rendű felperes és a II. rendű felperes jogelődjének gyermeke a Perinatális Intenzív Centrumban végzett ellátás során friss fagyasztott plazma vérkészítményt kapott, amely Hepatitis B vírussal volt fertőzött. A gyermek 1999. január 3. napján meghalt, halálát közvetlenül a sokszervi elégtelenség okozta, amelyet a toxikus májelégtelenségben kialakuló súlyos, uralhatatlan, több kórokozó által okozott szepszis váltott ki.

[2] A felperesek 2005 májusában terjesztették elő keresetüket az I. rendű alperessel és a II. rendű alperes jogelődjével, az O., valamint a III. rendű alperessel szemben. Utóbb a III. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetüktől elálltak, ezért vele szemben a bíróság a pert megszüntette. A peres eljárásban az O. jogutódjaként a II. rendű alperes perbelépett, majd 2011 márciusában nyilatkozatát azzal vonta vissza, hogy az O. jogutódja a IV. rendű alperes. A felperesek ezért 2011 áprilisában a keresetüket a IV. rendű alperesre is kiterjesztették és a II. rendű, valamint a IV. rendű alpereseket mint az O. jogutódjait kérték egyetemlegesen marasztalni.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[3] A felperesek a végleges keresetükben az I. rendű alperest személyenként 500.000 forint, míg a II. és IV. rendű alpereseket egyetemlegesen ugyancsak személyenként 6.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az 1999. január 3-tól járó törvényes mértékű késedelmi kamatokkal együtt.

[4] Az I., II. és IV. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték. A II. rendű alperes a kereset elutasítását elsődlegesen arra hivatkozással kérte, hogy vitatta jogutódi minőségét és hivatkozott a követelés elévülésére, illetőleg érdemben annak alaptalanságára is.

A IV. rendű alperes a jogutódi minőségét ugyancsak vitatta.

Az első- és másodfokú ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte a II. és IV. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felpereseknek személyenként 6.000.000 forintot és 596.331 forint perköltséget, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az elévülési idő a gyermek halálával, 1999. január 3. napjával kezdődött. Az elévülés ideje 2003. szeptember 2-án újrakezdődött, ekkor ugyanis a felperesek igényüket az egyezségi kísérletre történő idézés kibocsátásának kérelmezésével a bíróságon előterjesztették, majd az elévülési időn belül, 2005 májusában

előterjesztették a keresetüket az O-val, mint a H. jogutódjával szemben is. A jogutódlással kapcsolatos vita idején a keresetet kiterjesztették a IV. rendű alperesre, így követelésük a IV. rendű alperessel szemben is érvényesíthető volt. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. rendű felperes és a II. rendű felperes jogelődje gyermekük korai halálával elvesztették az egészséges, teljes családban való élés lehetőségét és bizonyították a hátrányos életmódbeli változásokat, amelyre tekintettel 6.000.000 forintban határozta meg a nem vagyoni kárpótlás mértékét. Az elsőfokú bíróság a II. és IV. rendű alpereseket a megszűnt O. jogutódjának tekintette.

- [6] A felperesek, valamint a IV. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta, a II. rendű és a IV. rendű alpereseket az I-II. rendű felperesek javára személyenként 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítés után 2016. március 18. napjától egyetemlegesen kötelezte a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére, egyebekben pedig az elsőfokú ítéletet helybenhagyta és rendelkezett a perköltség viseléséről.
- [7] A másodfokú bíróság az ítélete indokolásában kifejtette, hogy a felek a jogutódlással kapcsolatos kérdések rendezése során a IV. rendű alpereshez, illetve az O-hoz kerülő tevékenységeket szakmai szempontok szerint osztották meg egymás között. A rendelkezésre álló okiratok együttes értelmezésével azonban az a következtetés vonható le, hogy a per alapjául szolgáló kárkötelemben a károkozó H. jogutódjának, az O-nak a két intézmény jogutódlással kapcsolatos kötelezettségvállalásainak elválaszthatatlansága folytán mind a II. rendű, mind a IV. rendű alperes is jogutódja. A másodfokú bíróság szerint a IV. rendű alperes a fellebbezésében tévesen hivatkozott a követelés elévülésére. A felperesek a károkozó jogutódjával szemben a kárigényüket az öt éves elévülési határidőn belül érvényesítették, mert az elévülést a 2003. szeptember 2-ai egyezségi kísérletre történő idézés kibocsátása iránti kérelem előterjesztése, valamint a keresetlevél benyújtása megszakította. Tekintettel arra, hogy az elévülés az azt megszakító eljárás jogerős befejezése után kezdődik újból, nincs jelentősége annak, hogy a per folyamán a károkozó jogutódja személyében ismételt jogutódlás következett be, annak sincs jelentősége, hogy az egyik jogutód, a IV. rendű alperes ténylegesen mikor került megalapításra. A per tartama alatt az elévülés nem következik be, ha az anyagi jogi igény érvényesítése a jogelőddel szemben még az elévülési időn belül megtörtént. A keresetet érdemben vizsgálva a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az elbírálás idején érvényesülő értékviszonyok alapulvételével állapította meg a nem vagyoni kártérítés mértékét. Ebben az esetben a késedelmi kamat a károkozás, illetőleg az igényérvényesítés

idejétől nem ítélt meg, az elsőfokú bíróság azonban tévedett, amikor a határozathozatal idejétől kezdődően sem ítélet megkésedelmi kamatot annak ellenére, hogy a felperesek ezt kérték, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú határozathozatal időpontjától késedelmi kamat fizetésére kötelezte a II. és IV. rendű alpereseket.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A IV. rendű alperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a keresetet elutasító, másodlagosan a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozathozatalára utasító döntés meghozatalára irányult. A IV. rendű alperes jogi álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 324. §-ának (1) bekezdését, 325. §-ának (1) bekezdését, 326. §-ának (1) és (2) bekezdését és 339. §-át, továbbá az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 104. §-ának (1) bekezdését, a „régí” Áht. azaz az 1992. évi XXXVIII. törvény 88. §-ának (3) bekezdését, 90. §-ának (3) bekezdését, 90/A. §-ának (3) bekezdését. A IV. rendű alperes szerint a felperesek keresete a II. rendű alperessel szemben érvényesíthető és a IV. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet keresetőségi jog hiányában el kellett volna utasítani. A másodfokú bíróság az O. jogutódlásának kérdésében jogszabályi indokolással alátámasztani elmulasztott jogi következtetést vont le. A IV. rendű alperes szerint a követelés egyébként vele szemben elévült, azt bírósági úton érvényesíteni nem lehet. A IV. rendű alperes elévülési kifogásával szemben a felpereseknek kellett volna bizonyítani, hogy az 1999. január 3-án bekövetkezett káreseményhez képest a 2011. évben történt igényérvényesítés az elévülési időn belül történt. A IV. rendű alperes kiemelte, hogy az elsőfokú eljárásban csatolta az O. törzskönyvi kivonatát, amely azt támasztja alá, hogy jogutódlaként az ingatlanvagyonon kívüli vagyon vonatkozásában kizárólag a II. rendű alperes E. szerepel, a IV. rendű alperes jogelődje, az Á. semmilyen formában nincs bejegyezve jogutódként. Az O. megszüntetésének idejében hatályos Áht. egyértelmű a tekintetben, hogy a költségvetési szerv megszüntetése esetén az alapító szerv vagy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében a megszüntetett szerv jogutódja az alapító szerv. Az O. megszüntetésének időpontjában hatályos Áht. 88. §-ának (3) bekezdése szerint az O. alapítója az Egészségügyi Minisztérium, a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében pedig az O. jogutódja a II. rendű alperes (pénzügyi jogutód). A Honvédelmi Minisztérium és az Egészségügyi Minisztérium között 2004. június 29. napján létrejött megállapodás 4.1. pontja értelmében az O. tevékenységéből eredő, esetlegesen megalapozottnak bizonyuló károkat az O. megszűnését követően a pénzügyi jogutód II. rendű alperes tartozik megtéríteni. A IV. rendű alperes jogelődje

az Á. kizárólag a műhiba perek képviselőjét veszi át. A pénzügyi kötelezettség a pénzügyi jogutódot terheli. Az Á. kizárólag ún. szakmai jogutód. Amennyiben a HM-EÜM megállapodás alapján egyértelműen nem állapítható meg, hogy melyik szerv milyen kötelezettségeket vett át, akkor végső soron az alapító szervnek az Egészségügyi Minisztériumnak a jogutódlását kellett volna megállapítani.

- [9] A Ptk. 324. §-ának (1) bekezdése, 325. §-ának (1) bekezdése alapján, továbbá a BDT 2009.2041. számú eseti döntésre tekintettel a IV. rendű alperes szerint csak az állapítható meg, hogy vele szemben a követelés elévült. A bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a követelés elévülésének megszakítására csak olyan cselekmény alkalmas, amelynek folytán a kötelezett írásban értesül arról, hogy a jogosult igényt tart a követelésének a kiegyenlítésére. A felpereseknek az ilyen cselekménye a IV. rendű alperessel szemben 2011. évben történt. A felperesek írásos felszólítást nem intéztek az Á-hoz. A 2005. május 27-én előterjesztett keresetről a IV. rendű alperesi jogelőd Á-nak semmilyen tudomása nem volt. Az O. megszűnése után jogutódként kizárólag a II. rendű alperest jelölték meg a felperesek, aki nem jogelődje a IV. rendű alperesnek, vele semmilyen jogviszonyban nem áll. A felperesek tehát olyan perbe vonták be a IV. rendű alperest 2011-ben, amely csak a II. rendű alperessel szemben folyt, nem pedig az O-val szemben. A másodfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a per tartama alatt az elévülés nem következik be a 2003. évi egyezségi kísérletre idézés és a 2005. évi perindítás miatt, kizárólag a II. rendű alperesre vonatkoztatható, mert a felperesek az O. megszüntetésekor kizárólag őt perelték jogutódként. Az elévülést a szóba jöhető kötelezettek tekintetében külön-külön kell megszakítani és amennyiben ez nem történik meg, ezt a jogosult terhére kell értékelni. A felperesek nem tudtak olyan okot megjelölni, amely az elévülés nyugvására vezet a IV. rendű alperessel szemben. A másodfokú bíróság egyébként a felpereseknek az elévülés nyugvására történő hivatkozását a IV. rendű alperes véleményével megegyezően az elsőfokú bíróságtól eltérően maga sem tartotta alaposnak.

- [10] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.
- [12] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [13] A perben bizonyított és a felülvizsgálati kérelemben nem vitatott

tény, hogy az I. rendű felperes és a II. rendű felperes jogelődje gyermekének halála okozati összefüggésben áll a H. mulasztásával. A felülvizsgálati kérelem nem érinti a nem vagyoni kártérítés mértékének megállapítását, a Kúriának a kérelem alapján azt kellett vizsgálnia, hogy a IV. rendű alperes jogutódként felel-e a kárért, illetőleg, hogy a követelés vele szemben elévült-e.

[14] A H. jogutódja, az O. 2008. október 30. napjával szűnt meg és az ingatlanvagyonon kívüli vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében az O. jogutódja a II. rendű alperes lett. Ezt megelőzően a 175/2007. (VI.30.) Korm. rendelet (R.) 1. §-ának a) pontja úgy rendelkezett, hogy a Magyar Honvédség Honvédkórháza az O. fekvő- illetve járóbeteg szakellátó elemeit vette át jogutódként, tehát nem a vagyoni jogokkal kapcsolatos jogutód. A IV. rendű alperes Alapító Okiratának 4. pontja is azt rögzíti, hogy az intézmény kizárólag az előd intézmények szervezeti elemeinek átvételéből adódó jogok és kötelezettségek tekintetében jogutódja a jogelőd intézményeknek. Az Egészségügyi Minisztérium és a Honvédelmi Minisztérium 2007. június 29. napján megkötött megállapodása akként rendelkezett, hogy az O. 2007. június 30. napját követően is folytatja a működését, a 2007. június 30. napja előtt keletkezett tartozásállományát az O. viseli, a IV. rendű alperes csak a műhiba perek képviselőjének átvételét köteles ellátni, illetőleg az ÁEK állományában tovább foglalkoztatott orvosok további tevékenységével összefüggő műhiba perek képviselőjét veszi át az Á. A IV. rendű alperes Alapító Okirata, a két minisztérium közötti megállapodás, az O. jogutódlásáról rendelkező R., valamint az O. megszüntető okirata egybevetése alapján azonban a bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a két intézmény jogutódlással kapcsolatos kötelezettségvállalásainak az elválaszthatatlansága miatt éppen a nem egyértelmű rendelkezések folytán mind a II. rendű, mind a IV. rendű alperes is jogutódnak tekinthető, ezért a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályok megsértése nélkül helyesen állapította meg a bíróság, hogy az adott perben a kártérítési követelés a II. és a IV. rendű alperessel szemben is érvényesíthető volt.

[15] A felperesek kárkövetelése tekintetében az elévülés kezdő időpontja 1999. január 3. napja. Helyesen utalt arra a bíróság a jogerős ítélet indokolásában, hogy az egyezségi kísérletre történő idézés kibocsátása iránti kérelem előterjesztése (2003. szeptember 2.) és a keresetlevél benyújtása (2005. május 17.) az elévülést megszakította és a per tartama alatt az elévülés nem következhet be, ha az anyagi jogi igény érvényesítése az elévülési időn belül megtörtént. Tekintettel arra, hogy a kifejtett indokok miatt az anyagi jogi igény kapcsán a II. és a IV. rendű alperes is jogutód, a felperesek a keresetüket az öt éves elévülési időn belül előterjesztették a jogelőddel szemben, a másodfokú bíróság

helytállóan állapította meg, hogy a követelés nem évült el. A IV. rendű alperes által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eseti döntés kapcsán a másodfokú bíróság jól utalt arra, hogy az adott esetben annak van jelentősége, hogy a felperesek a károkozó jogutódjával szemben érvényesítenek igényt és e körben kellett vizsgálni, hogy a követelés érvényesítése az általános elévülési időn belül megtörtént-e. E körben a Ptk.-nak az elévülésre vonatkozó, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt szabályait a jogerős ítélet nem sérti.

Záró rész

- [16] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [17] A felpereseknek a felülvizsgálati eljárásban perköltsége nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésén és a 14. §-án alapul.

Budapest, 2017. május 22.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
HM